

Van: VNG <info@vng.nl>
Verzonden: dinsdag 14 juli 2026 10:31
Aan: info@beesel.nl
Onderwerp: Lbr. 26/023 - Kabinet steekt sleutel in het stikstofslot

[Lees online](#) | [Gegevens wijzigen](#)

Lbr. 26/023 - Kabinet steekt sleutel in het stikstofslot

14 juli 2026

Geachte leden van college en gemeenteraad,

Het kabinet heeft op 26 juni de aanpak voor stikstof en natuurherstel gepubliceerd, met als doel natuurherstel versnellen en daarmee de vergunningverlening weer op gang brengen. Belangrijk voor gemeenten, inwoners én boeren.

Veel nieuwe colleges staan klaar om hun ambities waar te maken, en daarvoor is het noodzakelijk dat vergunningen weer kunnen worden verleend. Het pakket biedt daarvoor perspectief.

[Volledige brief](#)

[Contact](#)

[Afmelden](#)

[Gegevens wijzigen](#)

vng.nl

Dit bericht is verzonden door de VNG.

[Lees onze proclaimer.](#)

Aan de leden

Datum
14 juli 2026

Ons kenmerk
U202600347
Lbr. 26/023

Telefoon
070 373 8393

Onderwerp
Kabinet steekt sleutel in het stikstofslot

Geachte leden van college en gemeenteraad,

[Het kabinet heeft op 26 juni de aanpak voor stikstof en natuurherstel gepubliceerd](#), met als doel natuurherstel versnellen en daarmee de vergunningverlening weer op gang brengen. Belangrijk voor gemeenten, inwoners én boeren. Veel nieuwe colleges staan klaar om hun ambities waar te maken, en daarvoor is het noodzakelijk dat vergunningen weer kunnen worden verleend. Het pakket biedt daarvoor perspectief.

Tegelijk is duidelijk dat de uitwerking bepalend is voor de uitvoerbaarheid en de ruimte die gemeenten krijgen om hun opgaven te realiseren. De komende periode blijven wij hierover in gesprek met het rijk, en blijven wij met medeoverheden en maatschappelijke partijen de samenwerking opzoeken. Wij betrekken u er graag bij.

Steeds staat voor ons 1 uitgangspunt centraal: de aanpak moet juridisch houdbaar én uitvoerbaar zijn voor gemeenten. Er moet samenhang zijn tussen de verschillende opgaven, de aanpak, de ambities en plannen in het gebied en de sociaal-economische impact op vooral inwoners en boeren.

Met deze ledenbrief informeren wij u over de hoofdlijnen van de kabinetsaanpak, de gevolgen voor gemeenten en de inzet die u de komende periode van de VNG kunt verwachten.

Wat staat in de Kamerbrief?

Het kabinet beschrijft een samenhangend pakket aan maatregelen dat langs 5 inhoudelijke sporen moet leiden tot natuurherstel én meer ruimte voor vergunningverlening.

1. **Emissiereductie in landbouw, industrie en mobiliteit** bevat de generieke maatregelen waarmee het kabinet de stikstofemissies wil terugdringen.
2. **Samen met de boer, keten en regio vooruit** richt zich op de ontwikkeling van toekomstperspectief voor agrarische ondernemers en een vitaal landelijk gebied.

3. **Inzet in en rond kwetsbare natuur- en watergebieden** bevat een gebiedsgerichte aanpak rond kwetsbare Natura 2000-gebieden.
4. **Aan de slag met natuurherstel** omschrijft essentiële voorwaarden voor het op gang brengen van vergunningverlening.
5. **Ruimte voor vergunningverlening** richt zich op de juridische borging van het pakket.

Wat betekent de kabinetsaanpak voor gemeenten en hoe ondersteunt de VNG?

De kabinetsplannen raken gemeenten direct. De komende periode worden deze verder uitgewerkt. Juist die uitwerking bepaalt of de aanpak juridisch houdbaar, uitvoerbaar en effectief wordt.

Veel keuzes moeten uiteindelijk in de regio en binnen gebiedsprocessen worden gemaakt en gerealiseerd. Dit heeft gevolgen voor inwoners, ondernemers en de leefomgeving. Bovendien raken de maatregelen niet alleen het landelijk gebied, maar ook aanpalende domeinen zoals mobiliteit, industrie, woningbouw en waterbeheer.

De VNG blijft bij de uitwerking constructief haar input leveren. Die is gebaseerd op de eerder met medeoverheden en maatschappelijke organisaties [gepresenteerde bouwstenen](#) die vorig jaar zijn aangereikt voor een structurele oplossing van de stikstofproblematiek.

Wij zetten ons in op de volgende onderwerpen:

Juridische houdbaarheid en vergunningverlening

De juridische uitwerking van het pakket is bepalend voor de ruimte die gemeenten krijgen om maatschappelijke ontwikkelingen mogelijk te maken. De aangekondigde maatregelen, zoals de invoering van een juridisch houdbare en wetenschappelijk onderbouwde rekenkundige ondergrens (RKO) en de aanpak voor PAS-melders en interimmers, bieden perspectief op meer ruimte voor vergunningverlening, woningbouw en andere ontwikkelingen. Tegelijk blijft de juridische houdbaarheid van het totale pakket bepalend voor het uiteindelijke resultaat.

De VNG blijft bij de juridische en planologische randvoorwaarden van de aanpak aandacht vragen voor de gevolgen voor vergunningverlening, de ruimtelijke ontwikkeling en de uitvoerbaarheid van de verschillende maatregelen. Gemeenten moeten hierover tijdig duidelijkheid krijgen, zodat zij weloverwogen keuzes kunnen maken.

Gebiedsgerichte uitvoering en zoneringsaanpak

Veel van de kabinetsplannen moeten worden gerealiseerd in gebiedsprocessen. Het kabinet biedt provincies de mogelijkheid om vóór 1 januari 2028 alternatieve gebiedsaanpakken uit te werken die passen binnen de landelijke kaders voor zonerings. Dat biedt ruimte voor maatwerk, maar vraagt ook om een voortvarende voorbereiding van alle betrokken overheden.

Gemeenten moeten vanaf het begin daarbij worden betrokken, zodat besluiten over zonerings, gebiedsafspraken en de uitwerking van maatregelen aansluiten bij de lokale situatie. Ook moet worden gekeken naar de gevolgen voor gebieden buiten de aangewezen zones. Gemeenten zien nu al dat een beperkte of sectorale gebiedsaanpak kan leiden tot ongewenste effecten, zoals het verdwijnen van grasland of het verschuiven van knelpunten.

Daarom adviseren wij gemeenten zich regionaal en binnen de provincie goed te verbinden met andere gemeenten, overheden en maatschappelijke partners. De VNG blijft zich inzetten voor een werkbaar gebieds- en zoneringsaanpak die recht doet aan regionale omstandigheden. Samen met gemeenten, provincies, waterschappen en het ministerie van LNV bouwen wij verder op bestaande samenwerkingsafspraken, onder meer via de [Uitvoeringsaanpak Landelijk Gebied](#) en de UDO-trajecten.

Samenhang tussen natuur, water en ruimtelijke ontwikkeling

De samenhang tussen stikstof, natuur en water wordt steeds belangrijker. Naast de stikstofaanpak werkt het kabinet aan de uitvoering van de Europese Natuurherstelverordening, de Kaderrichtlijn Water en afspraken over gewasbeschermingsmiddelen. Voor gemeenten is het van belang dat deze trajecten elkaar versterken en niet leiden tot extra bestuurlijke of uitvoeringslasten.

Ook de opgaven voor woningbouw, energie en economie komen samen in de leefomgeving. Gemeenten hebben daarom behoefte aan duidelijke keuzes en een integrale aanpak, zodat zij op lokaal niveau zorgvuldig keuzes kunnen maken.

De VNG zet zich voor samenhang tussen deze kabinetsaanpak, de Nota Ruimte, de Europese Natuurherstelverordening en de Kaderrichtlijn Water. Daarnaast bereidt de VNG samen met gemeenten een reactie voor op de consultatie van het ontwerp-Natuurherstelplan, die in oktober 2026 start. Ook het proces om te komen tot een begrenzing voor stedelijke ecosystemen is de komende periode belangrijk. Hierover worden gemeenten op de hoogte gehouden via de VNG-website.

Ondersteuning en kennisdeling

De VNG ondersteunt gemeenten met informatie en handreikingen, zodat colleges, gemeenteraden, inwoners en ondernemers kunnen worden geïnformeerd en betrokken. Meer informatie vindt u op onze [website](#). Ook via netwerkbijeenkomsten houden wij gemeenten op de hoogte van deze ontwikkelingen en betrekken wij u actief bij de verdere uitwerking. Gemeenten die nog niet deelnemen aan de netwerkbijeenkomsten die met regelmaat worden georganiseerd over het stikstofdossier, kunnen zich aanmelden via info@vng.nl.

Tot slot

De kabinetsaanpak biedt perspectief om daadwerkelijk stappen te zetten richting natuurherstel en daarmee de vergunningverlening weer op gang te brengen. Tegelijk hangt het succes af van de manier waarop de plannen de komende periode worden uitgewerkt.

Voor gemeenten is het belangrijk om vroegtijdig betrokken te zijn bij deze uitwerking en regionaal aangesloten te blijven bij de provinciale gebiedsprocessen. De VNG blijft zich ervoor inzetten dat de aanpak uitvoerbaar is, aansluit bij de gemeentelijke praktijk en ruimte biedt voor gebiedsgericht maatwerk. Samen met gemeenten blijven wij de ervaringen uit de praktijk inbrengen, zodat de verdere uitwerking bijdraagt aan zowel natuurherstel als maatschappelijke ontwikkeling.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

dr. mr. L.K. Geluk
Algemeen directeur

Kabinetsaanpak stikstof biedt perspectief

 Nieuws

Gerelateerde onderwerpen

[Ruimte, wonen en mobiliteit](#), [Landelijk gebied](#)

vrijdag 26 juni 2026

Het kabinet heeft vandaag de langverwachte aanpak van de stikstofproblematiek gepubliceerd. Een belangrijk moment voor gemeenten, inwoners en boeren. Veel nieuwe colleges staan klaar om hun ambities waar te maken, en daarvoor is het noodzakelijk dat vergunningen weer kunnen worden verleend.

[Lees de Kamerbrief over het maatregelpakket voor landbouw, natuur en stikstof](#)

Impasse doorbreken

Al jaren zorgt de stikstofimpasse ervoor dat vergunningverlening voor onder meer woningbouw, infrastructuur, verduurzaming en economische ontwikkeling steeds moeilijker wordt. De inzet van het kabinet om vergunningverlening weer op gang te brengen, is daarom een belangrijke stap. Het pakket bevat een breed scala aan maatregelen gericht op emissiereductie, natuurherstel en economische ontwikkeling. Dat is positief. Nederland kan zich geen langdurige stilstand meer veroorloven.

Bouwstenen herkenbaar in kabinetsaanpak

De VNG heeft met IPO en UvW eerder 3 bouwstenen aangereikt voor een structurele oplossing van de stikstofproblematiek. In de [bouwsteen Emissiereductie Landbouw](#) (medeondertekend door LTO Nederland en het NAJK) staat het mogelijk maken van vergunningverlening centraal door substantiële en juridisch geborgde emissiereductie.

De [bouwsteen Natuur](#) (medeondertekend door FPG, Landschap NL, Natuurmonumenten en Unie van Bosgroepen) benadrukt dat robuuste natuur een

noodzakelijke basis is voor een toekomstbestendig Nederland én voor vergunningverlening.

Het [aanvullende bouwsteendocument Agrarisch natuur- en landschapsbeheer](#) (medeondertekend door BoerenNatuur) legt bij natuurherstel de verbinding met de bijdrage uit het landelijk gebied.

De strekking van deze bouwstenen zien wij terug in de brief van het kabinet. Dat is belangrijk. De stikstofopgave kan alleen worden opgelost door natuurherstel en emissiereductie hand in hand te laten gaan. Alleen dan ontstaat de juridische zekerheid die nodig is om vergunningverlening weer structureel mogelijk te maken.

Sleutel in het stikstofslot

De voorstellen van het kabinet zien we als een sleutel die weer in het stikstofslot wordt gestoken. Maar een sleutel opent pas een deur als we er gezamenlijk aan draaien. Dat vraagt inzet van alle betrokken partijen: rijk, provincies, gemeenten, waterschappen, landbouworganisaties, natuurorganisaties en ondernemers. Als dat lukt, kan een kettingreactie op gang komen die Nederland hard nodig heeft: vergunningverlening die weer mogelijk wordt, perspectief voor boeren en hun gezinnen, investeringen in het landelijk gebied, natuurherstel en nieuwe kansen voor inwoners en ondernemers.

De afgelopen periode heeft het kabinet nadrukkelijk het gesprek gezocht met gemeenten en andere medeoverheden. Daarbij is gesproken over de uitvoerbaarheid van maatregelen en over gebieden waar de opgaven het grootst zijn, zoals de Veluwe en de Peel. Die samenwerking is essentieel, want beleid krijgt pas betekenis wanneer het ook daadwerkelijk uitvoerbaar is in de regio.

Uitvoering wordt bepalend

De VNG is positief over de richting die het kabinet kiest. Tegelijkertijd blijft een scherpe focus nodig op uitvoerbaarheid, juridische houdbaarheid en voldoende middelen voor de uitvoering.

Veel maatregelen moeten nog verder worden uitgewerkt. Juist in die fase wordt de rol van gemeenten belangrijk. Gemeenten kennen de lokale situatie, weten waar ontwikkelingen vastlopen en zien waar maatwerk mogelijk is. Het kabinet biedt op onderdelen ruimte voor regionale alternatieven, als wordt voldaan aan de kaders van het pakket. Dat biedt kansen om lokale kennis en gebiedsgerichte oplossingen beter te benutten en gebieden met energie ruimte te geven.

Tegelijkertijd moeten we eerlijk zijn over de impact van de voorgestelde maatregelen en daar aandacht voor hebben. Met name voor boeren en gemeenten in het landelijk gebied zullen de gevolgen aanzienlijk zijn. Veranderingen in de landbouw vragen veel van individuele bedrijven en gezinnen. Daarom is het goed dat het kabinet aandacht

heeft voor de sociaal-economische gevolgen van deze transitie en middelen reserveert voor begeleiding, innovatie en versterking van regionale economieën.

Samen verder

Als eerste handreiking om uitvoering te versterken hebben de VNG, IPO en UvW op 5 juni de [interbestuurlijke uitvoeringsaanpak landelijk gebied](#) aangeboden aan de minister van LVVN. De komende periode werken we samen met andere partijen verder aan een aanpak die niet alleen op papier staat, maar ook in de praktijk moet gaan werken. Want uiteindelijk moeten we natuurherstel realiseren, perspectief bieden aan boeren en inwoners en ervoor zorgen dat Nederland weer kan bouwen, verduurzamen en ontwikkelen.

Bestuurlijke sessie

Op maandag 29 juni om 17.00 uur organiseert de VNG een digitale bestuurlijke sessie voor gemeenten. U kunt zich [hiervoor aanmelden](#). De VNG neemt de input hieruit mee en komt later met een uitgebreidere analyse van de kabinetsplannen, waarin ook het vandaag gepubliceerde concept-Natuurherstelplan, dat in consultatie gaat, aan de orde komt.

Zie ook

- [Ledenbrief Kabinet steekt sleutel in het stikstofslot \(pdf, 105 kB\)](#)
- [VNG-inbreng voor debat Samenhangende aanpak landbouw, natuur en stikstof op 1 juli \(pdf, 103 kB\)](#)

Rijk moet participeren in het landelijk gebied

 Nieuws

Gerelateerde onderwerpen

[Ruimte, wonen en mobiliteit](#), [Landelijk gebied](#)

vrijdag 5 juni 2026

In de regio werken gemeenten, provincies en waterschappen hard aan resultaten op diverse opgaven in het landelijk gebied, maar ze lopen vast in de uitvoering. De VNG, IPO en UvW roepen het rijk en uitvoeringsorganisaties op om actief aan te sluiten, mee te investeren en samen uitvoering mogelijk te maken.

Die oproep deden we tijdens een bijeenkomst waarop we de [interbestuurlijke uitvoeringsaanpak landelijk gebied \(pdf 5,1 MB\)](#) aanboden aan de minister van LNV.

Win-winsituatie

De medeoverheden zien mogelijkheden om meer vaart te maken in de uitvoering van plannen voor het landelijk gebied. In de regio liggen veel goede initiatieven en concrete plannen klaar voor landbouw, natuur, water, klimaat, woningbouw, bereikbaarheid en leefbaarheid. Wat vaak ontbreekt, zijn voldoende capaciteit, uitvoeringskracht en passende ondersteuning.

Daarom roepen we het rijk en uitvoeringsorganisaties op om nadrukkelijker aan te sluiten bij de gebiedsgerichte aanpak. Niet door extra plannen te maken, maar door actief mee te werken aan de uitvoering. Door kennis, mensen, middelen en instrumenten slim te bundelen, kunnen lokale ambities en landelijke doelen elkaar versterken en sneller tot resultaten leiden.

Regie blijft in de regio

De regie ligt daarbij in de regio. Daar kennen overheden, ondernemers, inwoners en organisaties het gebied, de kansen en de uitdagingen het beste. Gemeenten, provincies en waterschappen willen samen met het rijk verder bouwen op bestaande

samenwerkingen en gebiedsgerichte initiatieven die al in uitvoering zijn of klaarstaan om te starten.

Regionale uitvoeringsteams

In de uitvoeringsaanpak landelijk gebied hebben decentrale overheden onder meer het volgende afgesproken:

- Per gebied worden opgaven en kansen bij elkaar gebracht, zodat duidelijk wordt welke keuzes nodig zijn en welke maatregelen elkaar versterken.
- Regionale uitvoeringsteams krijgen ondersteuning van een landelijke expertpool, zodat extra kennis, ervaring en capaciteit snel beschikbaar zijn waar dat nodig is.
- Overheden investeren samen in betere uitvoering.
- Met opleidingen en praktische ondersteuning worden professionals geholpen om gebiedsprocessen goed te begeleiden en plannen sneller uit te voeren.
- Er komt meer overzicht in financieringsmogelijkheden, zodat kansrijke projecten sneller kunnen starten.
- Via een gezamenlijke agenda voor ruimtelijke ordening en grondbeleid maken overheden vooraf duidelijke afspraken over ruimte, grond en instrumenten.
- Knelpunten in wet- en regelgeving worden gezamenlijk aangepakt, zodat goede plannen niet onnodig vertragen.

Zichtbare resultaten

De beweging is al begonnen. In de regio wordt gewerkt aan een toekomstbestendig landelijk gebied. Door als rijk samen met de andere overheden als 1 overheid op te trekken en de uitvoering centraal te zetten, kunnen we sneller zichtbare resultaten bereiken voor inwoners, ondernemers en natuur.

Landelijk gebied

Gerelateerde onderwerpen

[Ruimte, wonen en mobiliteit](#)

Het landelijk gebied van Nederland, met zijn variatie in landschap, natuur, bedrijvigheid en gemeenschappen, is een deel van onze identiteit. Tegelijk bevinden we ons in de transitie van landgebruik en -inrichting om de balans met klimaat en natuurlijk systeem te herstellen. Er liggen opgaven op het gebied van stikstof, klimaat, waterkwaliteit, biodiversiteit, maar ook brede welvaart – bijvoorbeeld sociale voorzieningen, werkgelegenheid, woningaanbod en leegstaande agrarische bebouwing. De complexiteit en omvang van opgaven vergt meer dan ooit de inzet van gemeenten om tot een toekomstbestendige leefomgeving te komen voor mensen, bedrijven, landschap en natuur.

NIEUWS

[Maatregelen voor gezondheid inwoners nabij geitenhouderijen](#)

[Kabinetsaanpak stikstof biedt perspectief](#)

[Rijk moet participeren in het landelijk gebied](#)

[Vernieuwde Reiswijzer Gebiedsontwikkeling beschikbaar](#)

STIKSTOF

De VNG is voor een structurele integrale aanpak, waarbij

- een helder samenhangend toekomstbeeld nodig is voor het landelijk gebied, zodat gebiedsgericht en met maatwerk een vitaal platteland ontstaat
- op korte termijn ruimte ontstaat voor ontwikkelingen, zodat belangrijke maatschappelijke opgaven ook daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden
- voldoende wordt ingezet op natuurherstel

MEEST RECENTE DISCUSSIES OP HET VNG-FORUM

[Landelijk Gebied](#)

482 deelnemers | Laatst bijgewerkt op 12 mei 2026 om 08:55

AMBTELIJK NETWERK LANDELIJK GEBIED

Wilt u informatie uitwisselen met andere gemeenten en meedenken met de VNG over het landelijk gebied? U bent van harte welkom in het ambtelijk netwerk landelijk gebied. Daar spreken we onder meer over stikstof, gewasbescherming, vervolg van het Nationaal Programma Landelijk Gebied, innovatie stalsystemen en grondbeleid.

[Lees meer over het ambtelijk netwerk landelijk gebied](#)

STOPPERSREGELINGEN VOOR VEEHOUDERS

Het rijk heeft verschillende regelingen ingesteld voor veehouders die hun bedrijf vrijwillig willen beëindigen. Gemeenten spelen een belangrijke rol bij de uitvoering van de regelingen en in het contact met veehouders. Zij spreken met hen over de toekomst van hun bedrijf, zorgen voor de benodigde aanpassingen aan het omgevingsplan en wijzigen vergunningen.

[Lees de informatie voor gemeenten over de stoppersregelingen](#)

FACTSHEETS EN HANDREIKINGEN

Over gemeentelijk beleid en uitvoering in het landelijk gebied leest u meer in deze factsheets en handreikingen:

- › [Beëindigingsregelingen veehouderij en aanpak piekbelasting](#)
- › [Multifunctionele landbouw en de Omgevingswet](#)
- › [Handreiking Leegstand te lijf 2.0: Woningen en agrarisch vastgoed](#)
- › [Handreiking voor nieuwe activiteiten na sluiting veehouderij \(Lbv-regelingen\)](#)

PRAKTIJKVOORBEELDEN

[Erfgoed Deal: inspiratie en voorbeelden voor ruimtelijke transitie](#)

[Boer aan het Roer in Foodvalley](#)

[Natuurbermen Noardeast-Fryslân](#)

['Tichtby' brengt de overheid dichtbij de inwoners](#)

PUBLICATIES & BRIEVEN

[Kabinet steekt sleutel in het stikstofslot](#)

Brief | 14 juli 2026

[VNG-inbreng debat Samenhangende aanpak landbouw, natuur en stikstof 1 juli](#)

Brief | 29 juni 2026

[Inspiratiegids Wonen op erven, voor een vitaal buitengebied](#)

Publicatie | 20 mei 2026

[Reiswijzer gebiedsontwikkeling 2026](#)

Publicatie | 18 mei 2026

VNG-inbreng begroting LVVN 2026

Brief | 3 maart 2026

ZIE OOK

- › [VNG-dossier Natuur en groen](#)
- › [VNG-dossier Omgevingswet](#)
- › [VNG-dossier Grensoverschrijdende samenwerking](#)
- › [P10-plattelandsgemeenten](#)
- › [Landelijke vereniging kleine kernen](#)
- › [Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties \(Lbv\) en Lbv-plus](#)
- › [Informatiepunt Leefomgeving – Veehouderijen](#)
- › [Kennisplatform Veehouderij en humane gezondheid](#)
- › [Rijksoverheid - Landelijk gebied](#)
- › [Rijksoverheid - Landbouw en tuinbouw](#)
- › [Rijksoverheid - Voeding](#)
- › [Groene kennispoort Twente](#)